

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 28. RUJNA 2012. - BROJ 58-59

IZDVAJAMO:

TEMA: Dobar početak je polovica uspjeha – 4-5

HOBİ:
Dajana Sloboda – 7

MODA: Kristina Ivković – 8-9

GLAZBA: Felon – 21

FOTO MJESECA

Subotičani u Budimpešti

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Antonija Sudarević, Ivan Kovač,

Ivana Rudić, Anita Klinac,

Donna Diana Prčić

Lektura:

Vladan Čutura

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Sudarević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine,
kao i uz povremenu potporu
Ministarstva kulture
Republike Srbije

Ivan Kovač

Rujanska groznica

Rujan je već odavno zaronio prste u naše vrele kože i krenuo ih hladiti svojim jesenskim prstima. Prstima punim nekakvog osjećaja szebivajuće obveze, tvrdoglavo zelenim lišćem i školom. Pripreme za rujan su odavno završile i zaspale. A i mi spavamo. Kako u toplim i melankoličnim krevetima, tako i na tvrdim i neudobnim klupama. Mada je potpuno nevažno gdje sanjamo, s obzirom da se topao glas majke/profesora uvijek nalazi negdje u prikrajkju. Bilo je poprilično iscrpljujuće iznova posjećivati sve te dosadne knjižare, pošpricane užasnim mirisom papira i znoja ostalih školaraca. Ljudi su se gurali, kopali nogama i noktima do kase kako bi što prije pokupili svoje dnevnik i brže-bolje pohitali u višespratne obrazovne institucije. Tamo su već početkom rujna počeli puniti dnevnik i postavljati cigle na naša leđa, očekivajući kako ćemo ih mi uredno složiti u naše mozgove.

Moja škola, škola na koju sam ponosan, subotička Gimnazija »Svetožar Marković« ove je godine imala tu sreću da su njeni upravitelji odlučili dati joj onaj pravi, antički grčki (ili rimski, ukoliko vam Julije Cezar ili Marko Antonije više znače) ugođaj, tako što su postavili skele, držali ih po hodnicima kako bi nama, učenicima, dali do znanja kako će ruševina u koju smo do sada ulazili s osjećajem nesigurnosti, postati prava, velebna institucija. Koliko je kreativnost bila prisutna, ostaje pod znakom pitanja, ali se uloženi trud vidi i to je ono što treba poštovati. Iz osobnog iskustva znam (a mislim da ovako nešto i nije vrijedno spomena) da se nitko nikada pretjerano ne raduje školi. Čak sam i ja, koji sam nestrpljivo iščekivao prvi dan škole i proklinjao radove na bivšoj ruševini, imao momente u kojima mi je pred očima preletjela slika kivnog profesora i zubatog testa u njegovim rukama, ili, još gora alternativa, zubati kauč u dnevnoj sobi i siva knjiga u rukama. Međutim, kako odmiču dani i kako počinjem shvaćati određene stvari (ili samo uobražavam da ih shvaćam), primijetio sam da je škola ne samo edukativna institucija, već i fundamentalna za osnivanje nas kao ličnosti. Primijetio sam kako sam upravo ovdje upoznao osobe koje su mi promijenile život, osobe s kojima taj život dijelim i kako sve kroz što smo prošli djeluje kao mačji kašalj u poređenju s onim što nas očekuje. Pomislio sam, ima da uživam u ovoj, trećoj godini. Ima da uživam u svakom testu iz povijesti, u svakoj usmenoj provjeri iz geografije ili biologije, u svakoj protraćenoj minuti na bilo kom satu ili odmoru, jer ova ruševina to zaslužuje. Jer ja to zaslužujem.

PROMJENE NISU NEGATIVNE

Dobar početak je polovica uspjeha!

Piše: Željka Zelić

Promjene su dobre, dokle god se ne dokaže suprotno.

Zato si na svakom početku, iako ti se on može učiniti lošim, ti na potezu

Kad kažemo riječ »promjena« većina nas pomisli na nešto što bi moglo izazvati nelagodu i pritajeni stres, ali s druge strane gledano, promjene u društvu, ali i u osobnom životu, mogu biti dobra prilika da konačno donesemo nove odluke, prilika da uradimo nešto drukčije i ostvarimo novo i bolje. Dok se ne dokaže suprotno, promjene su zapravo neutralno konotirane. Zato ne smijemo unaprijed osuditi društvene i političke promjene dok se one ne dokažu lošije u odnosu na ono što im je prethodilo, kao što ne bismo smjeli unaprijed gledati pesimistično na promjene koje nas čekaju u osobnom životu, bilo da je riječ o novoj školi, promjeni sredine, novom poslu ili nečemu čemu se nismo nadali. Dapače, nespremnost na promjene može u nama probuditi pokretačku snagu koju nismo ni znali da u sebi nosimo.

Stoga početak novoga posla za zapo-

slene, ili početak škole za učenike i studente, može biti samo još jedna prilika da preispitamo stare navike i pokušamo ih zadržati ako su dobre ili ih, pak, revidirati ukoliko nisu donosile rezultat, kako bismo mogli napredovati. Dobar start je, naime, polovica odrađenog posla, složiti ćete se.

Prilika za napredovanje

Kada se spomene mjesec rujan mnogi pomisle na početak škole jer je on usko vezan uz naša sjećanja na djetinjstvo i školovanje, iako su neki od vas možda već u poslovnim vodama. Za sve koji su još u školskim klupama, to je razdoblje koje je nakon ljetne stanke potrebno usmjeriti na aktivnost, odnosno postizanje određenih rezultata. Uzmimo primjerice da si prošle godine popustio u školi, nova školska godina prilika je da to promijeniš. Kako ćeš to ostvariti?

Za početak potrebno je da promijeniš »kampanjski« model učenja. Znam da je malo onih koji mu nisu pribjegavali tijekom školovanja, ali isto tako dobro znamo da na taj način sebi više otežavamo nego što si olakšavamo. To je samo prolongiranje obveza koje kad-tad moramo odraditi. Stoga je na početku školske godine dobro donijeti odluku da ćeš svako-ga dana nakon škole ili dolaska s fakulteta neko vrijeme (dva do tri sata sasvim je dovoljno) provesti čitajući literaturu koja ti je dana. Puno je lakše ponoviti već pročitano nakon nekoliko dana, nego zapamtiti odjednom gomilu informacija. Davno je već znanstveno dokazano (a mnogi to mogu potvrditi na vlastitom primjeru) da na brzinu stečeno znanje obično istom brzinom »ispari« iz glave. Cilj učenja nije samo »učenje napamet« i stjecanje određene ocjene ili dokazivanja pred drugima, nego da ono što smo učili i čitali ostane

zapamćeno kako bismo sutra stečeno znanje mogli primijeniti u praksi. Zato neka ti osnovni cilj ne bude dobiti u školi pet ili deset na fakultetu, nego da ono što čitaš i razumiješ, jer samo ćeš na taj način moći vjerodostojno prezentirati svoje znanje.

Osobna izgradnja

Poznato je da većina školaraca nema vremena za osobnu izgradnju, za posjećivanje kulturnih događanja, za čitanje knjiga i literature koja nije usko vezana uz područje njihove naobrazbe, što je donekle i razumljivo, jer su fokusirani na druženja i zabave. Međutim, ono što možeš učiniti od ove godine jest da tu naviku promijeniš. Moguće da ti zvuči nevjerovatno, no razdoblje školovanja vrijeme je u kojem imaš najviše vremena upravo za izvanškolske aktivnosti, jer kad počneš raditi sve će manje biti vremena za čitanje, izlaske i sve ono što bi moglo pridonijeti nadogradnji tvoje opće kulture. Ima ih dosta koji se nakon fakultetske naobrazbe ne mogu uključiti u suvremene tokove, budući da su tih nekoliko godina bili izbačeni iz kolosijeka, ili pak ne mogu u razgovoru parirati onima koji su to vrijeme iskoristili i za osobnu izgradnju. Stoga nemoj dopustiti da ti dani prolaze uludo, da se dosađuješ. Uvijek se okruži dobrom literaturom, pozitivnim ljudima, budi radoznao, i sigurno je da će ti se to jednog dana vratiti višestruko, što god radio u životu.

Promjene životnih navika

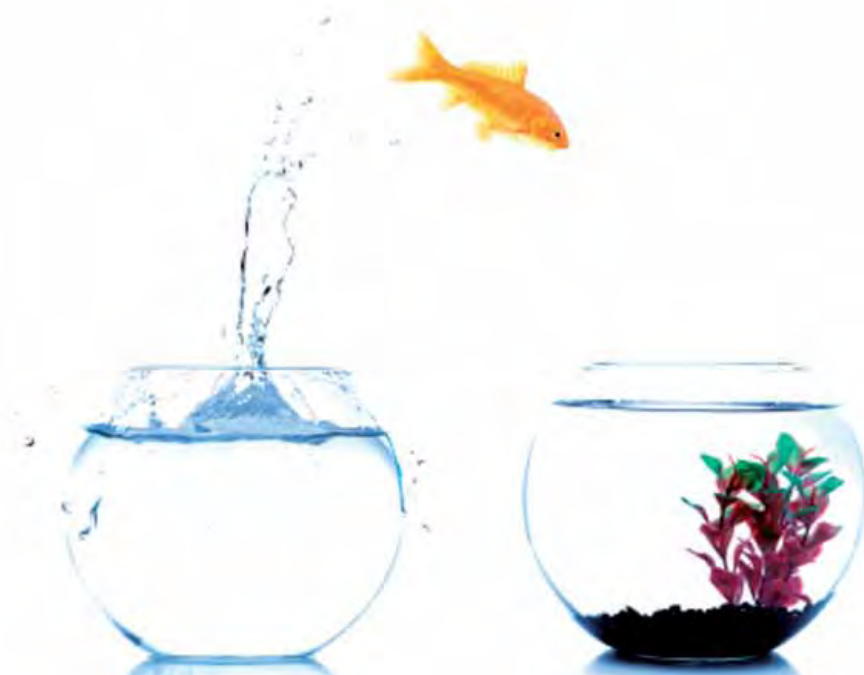
Mnogima je teško pokrenuti se. Ima onih koji vječno kukaju kako im ne ide u životu, ali s druge strane, ne žele se pokrenuti. Međutim, to svi dobro znamo, promjene nisu moguće bez osobne odluke da isto i ostvarimo. Samo ono što doista žarko želimo možemo i ostvariti. Primjerice, osoba koja ima problema s kilogramima neće svoj cilj prema zdravijem životu, a s time i promjenom svoje vanjštine u smislu skidanja suvišnih kilograma, ostvariti tako što će ispred sebe staviti punu posudu sa slasticama, već najprije odlukom da se pokrene, a onda i reduciranjem svoje prehrane. Tu, naravno, ne mislim na usvajanje pogrešnih navika kao što su rigorozne dijetе, ili ograničavajuće dijetе u bilo kojem smislu koje dugoročno još nikome nisu donijele boljitak, već su ga samo iznova i iznova vraćale na početak. A biti stal-

no na početku je iznimno stresno. Znam da vi to ne želite, i zato, ako imate takvih problema, možete pokušati pomoć potražiti kod liječnika specijaliziranog za to područje (nutricionist), ali možete i jednostavno odlučiti slastice zamijeniti kockicama crne čokolade koja je zdrava, masnu hranu možete zamijeniti obiljem nemasnog mesa i salate, nezdrave i preslatke napitke čajem, limunadom ili nekim prirodnim sokom... Za sve u životu postoji rješenje, ali je važno odlučiti se za njega. Promjene životnih navika mogu ti se na samom početku učiniti preteškima, ali nakon početne krize, kada shvatiš da drugog puta nema, one mogu postati dio tvoje svakidašnjice te na njih nećeš

Ukoliko unaprijed počneš sumnjati u svoj uspjeh, znaj da si već na kraju!

Donesi dobre odluke!

Važno je dobro zapamtiti da pretjerivanje u nečemu nije dobro! Ako previše vježbaš, trpi tvoje tijelo, ako premalo spavaš – također trpe sve stanice tvog tijela koje nisu imale vremena regenerirati se (vjerovali ili ne, ako previše spavaš to također nije dobro za um i tijelo). Dakle, pokušaj u svemu naći pravu mjeru – od svega po malo, i zasigurno si na putu da ostvariš svoju zamisao! I nemoj si zadavati nerealne ciljeve. Bolje je za početak zadati si lakše ostvarive ciljeve i postupno

gledati kao na represivne mjere, već na osobnu odluku i način življenja. Na tom putu nemojte zaboraviti na ustrajnost.

Isti je slučaj i s malo sna koji, ukoliko se primjenjuje dugoročno, ozbiljno ugrožava naše zdravlje, mogućnost koncentracije i napretka. Znam da je u teenagerskim godinama teško ne izaći vikendom u grad, ali gledaj da to ne bude do ranih jutarnjih sati, i da ne bude prečesto tako. Ako je već tako vikendom, neka ne bude i preko tjedna. Neprospavanu noć teško će poslije nadoknaditi sati i sati spavanja danju. Noćni odmor ima svoju svrhu i stoga pokušaj pratiti prirodni ritam svojega tijela. Sve naprijed navedeno primjenjivo je na sva područja našega djelovanja, a moglo bi se sažeti u jednu misao: »Misli i djeluj pozitivno« i već si na dobrom početku!

podizati ljestvicu prema uspjehu. U suprotnom, mogao bi se razočarati na samom početku, što može biti poteškoća da se usudiš početi iznova!

Već smo, dakle, apsolvirali da su promjene dobre, dokle god se ne dokaže suprotno. Zato si na svakom početku, iako ti se on može učiniti lošim, ti na potezu. Ako kažeš »bit će dobro«, onda je dio rezultata sadržan upravo u toj odluci da budeš vođen dobrim mislima i odlukama. Ako si kažeš »Ja mogu završiti srednju školu, mogu upisati fakultet«, onda si već na pola puta ostvarenja svojih snova. Isto je i na svim drugim područjima života, bilo da svoje školovanje započinješ, nastavljaš ili pak počinješ raditi. Ponavljam, dobar početak je polovica odrađenog posla. Stoga, hrabro u nove pobjede!

PRVO ŠKOLSKO JUTRO

Kome zvono zvoni

Zvono. Prodoran zvuk koji para uši i izaziva tupu bol u još neprokrvljenim dijelovima tijela. Škripa horde novih tenisica u akustičnim školskim hodnicima. Oči koje se nemilo otvaraju i još mutno vide. Kapci koji su katkad silno teški, poput padobrana koji te saplete nakon dugog i uzbudljivog l(j)eta. Sumorni rujani. Prvo školsko jutro. O, neizreciva radosti obrazovanja!

Mnoge od nas obuzimaju upravo ovakve ili vrlo slične misli pri povratku u školske klupe. Tužni smo što više nećemo imati slobodu cjelodnevnih druženja s prijateljima, maratonskog gledanja omiljenih filmova ili jednostavno dugih izležavanja oplemenjenih svakovrsnih sanjarenjima. Sve to zamijenit će učenje, trka za dobrim ocjenama ili čitanje opširnih lektira. Kako napraviti ravnotežu između onoga što se želi i onoga što se mora, a ipak ostati svojstven sebi? Na to je pitanje doista teško odgovoriti, posebice u srednjoj školi, kad smo u najburnijem razdoblju preispitivanja općih društvenih pravila i nekih temeljnih istina. Tada nam se usred sata često zna dogoditi da pogledamo kroz prozor i pomislimo: »Sve je ovo tako nepotrebno! Imam osjećaj da me uče kakav je dan vani, a dovoljno je da me jednostavno puste van da u njemu uživam!« I »sve to« znanje koje bi trebalo biti plemenito, dragocjeno i prosvjetljujuće postepeno nam sve više počinje ličiti na služenje nekakve kazne za zločin koji nismo počinili. Mi se instinktivno počinjemo braniti, tražiti pravdu i način da što manje vremena iskoristimo za učenje. Nestrpljivi smo, i to pripisujemo svojim godinama i karnevalskom vrtlogu hormona koji nas uvijek iznova nosi u neki modificirani Oz naše zbilje. »Najbolje je«, prosuđujemo spuštenu brka, »da čekamo da mladost prođe – zrelost će doći sama po sebi. Bit će prilike za učenje i za ozbiljnost. Sad je vrijeme za zabavu!« Ali, ako se kasnije moramo vraćati na popravljanje vlastitih pogrešnih izbora i nepromišljenih odluka, onda baš i nismo najbolji čarobnjaci. Najbolji od najboljih doista znaju što znači zabaviti se – štoviše, njima ne prestaje biti zabavno jer ne

Učenje je dio života, poput udisa-

nja zraka ili ispijanja vode.

Da bi čovjek bio bolji kao osoba,

kao prijatelj, kao šahist,

kao kuglač, kao kćer, kao ujak,

kao brat - mora učiti

trate svoje vrijeme. Svi mi govorimo da volimo svoje vrijeme i da ga ne želimo trošiti na bilo što, poput boravka u školskoj klupi, ali samo mali broj ljudi to i sprovodi u djelo. Razlika između jednih i drugih leži u samo jednoj misli – učenje je dio života, poput udisanja zraka ili ispijanja vode. Da bi čovjek bio bolji kao osoba, kao prijatelj, kao šahist, kao kuglač, kao kćer, kao ujak, kao brat - mora učiti. On ne može zatvoriti svoja osjetila i svoj um i prestati učiti. Potreba da učimo ono je što nas razlikuje od drugih bića. Ljubav prema učenju ono je što nas razlikuje jedne od drugih. Ta je ljubav zapravo poštovanje. Prema onome o čemu ili onome o kome se uči, prema onome tko od nas uči, a naposljetku, i poštovanje prema sebi.

Misliti da se može početi učiti kad odrasteš je poput pomisli da ćeš za ispit naučiti na ispitu. Jedan mi je čovjek jednom rekao: »Kad dođe vrijeme da primijenimo svoje znanje, svi smo mi liječnici, svi mi spašavamo živote.« Dugo sam mislila da nije u pravu, da uvijek postoji prostor za pogrešku i njen ispravak. A onda mi je sinulo. Da, postoji. Ali ne uvijek. Dok učimo, da. Ali kad dođe vrijeme da pokažemo što znamo, tada više ne. Ne govorim o testu u školi čija je nagrada ocjena, govorim o situacijama u kojima ono što znamo doista ima ključnu vrijednost. Kad, primjerice, arhitekt (pogrešno) izračuna nosivost zidova, ili kad profesor jezika koji je alergičan na gljive (pogrešno) prevede jelovnik u nekom finom restoranu, ili kad dekoncentrirana učiteljica uporno (pogrešno) uči prvaša da je lijevo u pravcu njezine lijeve ruke, a desno u pravcu njezine desne ruke. Iako možda katkad mislimo da znamo što život nosi, naposljetku nas on uvijek nekako iznenadi. Ne znamo što će nam se dogoditi sutra, za tri sata ili dvije minute. Naravno da ne trebamo živjeti u strahu, ali trebamo biti spremni za ono što bi nam se moglo desiti. Zato je dobro znati. Znanje je doista važno; ono je nerijetko čak i pitanje života ili smrti.

Vanja Petrak

DAJANA SLOBODA, MLADA SLAMARKA

Slama zahtijeva talent i smirenost

Slama je poseban materijal koji od stvaraoca zahtijeva punu koncentraciju. Naravno, potrebna je i »umjetnička« crta kako bi se osmislila kompozicija slike, kaže naša sugovornica

Tko te je naučio da radiš sa slamom i gdje si to naučila?

Kod nas je u školi postojala slamarska sekcija, u sekciji su radile i poučavale nas vrlo vješte i marljive slamarke, to me je jako privuklo i divila sam se njihovim vještim rukama. Moj brat se prije mene počeo baviti slamarstvom te sam i ja krenula njegovim putem.

Koliko dugo vremena si u tim vodama?

Slamarstvom sam se bavila preko sedam godina. Trenutačno sam prestala, to jest kada sam krenula u srednju školu, moje su obveze postale prevelike te sam se nečega morala odreći, a to je na žalost bilo slamarstvo. Sada kada se prisjećam mojih početaka u bavljenju tim plemenitim materijalom u isto vrijeme osjećam potrebu da mu se jednom vratim. I sigurno ću joj se kad-tad vratiti!

Radiš li samo za svoju dušu ili i za prodaju?

U početku sam to radila za svoju dušu, bio je to jedinstveni doživljaj vidjeti nešto što je bio proizvod ljubavi i mašte. Jednom sam prilikom imala šansu prodati svoju sliku i osjećaj da to moje ugodno provedeno vreme u pravljenju predmeta i slika od slame mogu i naplatiti i nešto zaraditi bio je jako lijep. Tako sam počela praviti slike i za prodaju i time dopunjavala svoj džeparac.

Jesi li sudjelovala na nekim izložbama?

Sudjelovala sam na puno izložbi, jer je interes za ovu vrstu umjetnosti veoma velik. Išla sam u razne gradove, kako kod nas tako i u Hrvatskoj. Najviše sam puta sudjelovala na koloniji u Tavankutu, kolijevci slamarstva.

Što za tebe znači bavljenje i rad s tim plemenitim materijalom?

Dok sam se time bavila doista mi je mnogo značilo, evo i sada mi naviru lijepa sjećanja na to. U vrijeme moga intenzivnog rada svaki sam slobodan trenutak koristila pripremajući i odabirajući slamu, a vjeruj mi, to nije bio nimalo lak posao. Veoma je to zahtjevno, procedura je dosta duga i mukotrpna, ali kad se nešto voli sve nedaće i nevolje se zaborave.

Koja bi bila tvoja poruka mladima koji bi se željeli baviti ovom lijepom tradicijom?

Svatko tko misli da bi se mogao pronaći u tom tradicijskom stvaralaštvu svakako treba pokušati. Svakako da je i za to potreban poseban talent i osjećaj. To je poseban materijal koji od osobe koja radi s njime zahtijeva punu koncentraciju i smirenost. Naravno, potrebna je i »umjetnička« crta kako bi se i osmislila kompozicija slike. To je jedno prekrasno vrijeme koje vi provodite i ugrađujete u to djelo. Preporučujem, pokušajte ako imate imalo afiniteta, nećete se pokajati!

Maja Brustulov

Jedna od kulturnih prepoznatljivosti Subotice je i neobično stvaralaštvo u tehnici slame. Uglavnom smo navikli da se ovom tehnikom bave starije žene, ali u našem okruženju postoje i mladi koje privlači rad s ovim plemenitim materijalom. Jedna od njih je i Dajana Sloboda, učenica subotičke Gimnazije »Svetozar Marković«, koja nam otkriva kako se kod nje rodila ljubav prema slamarstvu.

Otkud ta ljubav prema radu u tehnici slame?

Ljubav prema radu sa slamom došla je tek kasnije, u početku sam se zainteresirala iz čiste znatiželje. Bilo je to nešto drukčije i različitije od svega što sam do tada vidjela. Budući da nisam imala do tada neki hobi, bilo je nekako prirodno da se počnem baviti slamarstvom.

U kojoj dobi si se zainteresirala za to?

Ne sjećam se točno kada sam počela, s obzirom da smo u ovoj našoj ravnici na neki osobit način okruženi slamom i promatramo je od malih nogu. Moja prva impresija, zainteresiranost i početak rada sa slamom seže u niže razrede osnovne škole.

KRISTINA IVKOVIĆ, STUDENTICA MODNOG DIZAJNA U ZAGREBU

Kreiram odjeću koju bih i sama rado nosila

Kristina Ivković

Možda ste ovo ljeto imali priliku u našoj Subotici sresti jednu djevojku manje običnog izgleda. Trenutačno je se možda ne sjećate, ali kad vam kažem da ona nosi velike, ali zaista velike naočale, i da ima dugu kosu sa šiškama... Hm, i s ovim bi se uklopila u našu Suboticu, ali ona iz kuće uvijek izlazi u nekoj ludoj, ludoj odjevnoj kombinaciji, koju je sama osmislila. E da, to je ta čudna djevojka koja vam je možda na pozitivan, a možda i negativan način privukla pozornost bar na tren. Ta ambiciozna djevojka polako ali sigurno otvara neka nova vrata mode. Njezino ime je Kristina Ivković. Ova dvadesetjednogodišnja Subotičanka studentica je sada već treće godine Tekstilno-tehnološkog fakulteta u Zagrebu, na smjeru modni dizajn.

Uspješne kreacije

Iako je još studentica, ona iza sebe ima nekoliko kolekcija koje je izložila na revijama. Jedan od značajnih modnih događaja za Kristinu bilo je predstavljanje njene prêt-à-porter kolekcije

Dvadesetjednogodišnja Subotičanka sa studentskim

prosjeckom 5,00 predstavila svoju reviju u okviru

Fashion.hr-a, a master studij planira upisati na

nekom priznatom modnom fakultetu u svijetu

je za proljeće/ljeto 2012. godine, na regionalnom sajmu mode »Fashion.hr industrije«, u okviru »Lift« projekta namijenjenog mladim kreatorima. Ovu kolekciju čine tri haljine koje su joj omogućile da se nađe u finalu. »Zadovoljna sam kreacijama koje sam tu napravila i drago mi je što sam imala priliku svoje haljine, u koje sam uložila mnogo truda i rada, predstaviti na tom značajnom modnom događaju«, kaže Kristina. Još na prvoj godini fakulteta našla se na modnom natjecanju

Zanimljiva kišna kabanica

»Modni ormar« kao najmlađa sudionica. Iako na ovom natjecanju pobjeđuju studenti završne godine studija, Kristina je svakako privukla pozornost sa svojom kolekcijom providnih kišnih kabanica.

Dosadašnji angažmani

Često od nje maturantice traže da im dizajnira matursku haljinu, a ona se na to uvijek rado odazove. A svojom maturskom haljinom privlačila je pozornost mnogih. Za tu je specijalnu prigodu čak i cipele sama dizajnirala, a iz šale su je prozvali »Subotička Lady Gaga«.

Dizajnirala je haljinu za voditeljicu HosanaFesta 2010. godine. Kreirala je i haljinu pjevačici *Antoniji Piuković* za jedan od festivala bunjevački pisama. Poduzeće »Pro Vox« iz Subotice Kristinu je angažiralo da kreira odore za promoterke »Ella« proizvoda. Pošto su bili zadovoljni njezinim radom, angažirali su je za odjevne kombinacije koje je nosila balerina Natalija Raičević, promotivno lice subotičke »Mlekare«.

Vlastiti stil

Kristina se uglavnom ne šminka, što je za većinu mladih Subotičanki potpuno nezamislivo, ona čak i navečer zna izaći bez trunke šminke. No, kad se poželi malo igrati, nanosi tamne ru-

žve ljubičaste i crvene boje. Velika ljubav su joj parfemi, bez kojih se ne može zamisliti. A svoje nokte ne sređuje kod manikura, nego sama, jer lakovi za nokte njen su najdraži kozmetički proizvod. Boje su te koje je čine sretnom, a boja noktiju je samo jedna sitnica koja njezin styling čini još »pozitivnijim«. Kristina voli široku odjeću, no njezin stil je i dalje ženstven i u pojedinim kombinacijama seksi. Ne prati slijepo trendove, no to ne znači da od njih bježi. Ako joj se pojedini trend sviđa, rado će ga uklopiti u svoj stil, neopterećeno i razigrano. A njezine dioptrijske naočale sastavni su dio nje. Iako ih je još kao mlađa nevoljno počela nositi, sada joj predstavljaju najveće zadovoljstvo. Ima nekoliko okvira i za njih je uvijek spremna odvojiti novac.

Maturske cipele

Odlična studentica

Kristina se trudi iskoristiti sve prilike koje joj se pruže i teži steći što više iskustva dok je na studiju. Uz to što stalno smišlja, kreira, crta, ne zapostavlja učenje. Na fakultetu ostvaruje maksimalan prosjek, a pokraj fakulteta usavršava i znanje engleskog jezika, te uči talijanski. Dobitnica je stipendije Fondacije »Danilo Kiš« za 2012./2013. godinu, koju Subotica dodjeljuje studentima na umjetničkim akademijama. Zbog prosjeka 5,00 prima i hrvatsku državnu stipendiju.

»Nadam se da će mi sve što sam do sada uradila i što još planiram uraditi omogućiti da master studije upišem na nekom priznatom modnom fakultetu u svijetu«, kaže na kraju razgovora Kristina Ivković.

Antonija Sudarević

Sljedeća postaja – Zagreb!

Pozdrav svima! Vjerujem da ste se odmorili tijekom ljetnih ferija, da ste bili na moru i dobili boju, uživali u bezbrižnim danima bez obveza, a sad ste spremni za nove radne pobjede. Rujan je mjesec za novi početak i polako treba početi s ponovnim prilagođavanjem na školsko zvono.

No, za neke mlade ljude koji su završili srednju u svibnju ovaj mjesec simbolizira kraj jedne i početak druge faze života – odlazak na fakultet! Kuferi su već spremni, oči roditelja suzne, a budući akademski građani su ushićeni, ali i uplašeni zbog promjena koje ih čekaju. Među ovogodišnjim brucosiama sam se našla i ja, spremna za jedan veliki korak, ali također i pomalo zbunjena.

Prvi put nakon dvanaest godina školovanja prvi rujan sam dočekala u svom domu, a da uopće nisam ni razmišljala koliko je sati. Nisam čak ni znala koji je dan da me otac nije nazvao s posla na mobitel i upitao me: »Kakav je osjećaj ne morati ići u školu prvog rujna?!« Nasmiješila sam se i rekla mu da je dobar osjećaj. No, kad smo prekinuli razgovor uhvatila me iznenadna sjeta i osjećala sam se nostalgično. Počela sam se prisjećati starih vremena, pa i onih kad sam prvi put počela pisati za »Kužiš?!«. Sad kad pročitam neku od svojih kolumni od prije dvije, tri godine, mogu primijetiti kako sam odrastala iz teksta u tekst. Lijepo je kad primijetiš kako odrastaš. Bar u ovim godinama je tako, kad sljedeći rođendan slaviš jubilarnih dvadeset.

Još malo, pa nisi više teenager. Već neko vrijeme odgovaraš za svoje postupke, ali u većini slučajeva, kada se odlučiš studirati u drugom gradu, ne živiš više pod istim krovom sa svojom obitelji. Osamostaljivanje je za mnoge velika stvar, pa neki žele što prije postati »veliki«, dok drugi koji ne žele, ipak ostaju pri svojim domovima u rodnom gradu. Kad si bio teen, još uvijek su te gledali kao dijete i imao si više povlastica, ali sad je došlo vrijeme uraditi nešto za sebe, izgraditi se kao ličnost i slijediti svoj san.

Poveznica između teen maloljetnika i studenata je san. Kad si mlađi imaš više snova, želja i ambicija, a kad prođe vrijeme, čini

ti se kao da nećeš uspjeti. Zbog toga treba još jednom dobro razmisliti, donijeti pravu odluku i slijediti SVOJ put. Ne odustajati i boriti se za svoje mjesto u svijetu. Vjera je također bitan faktor u izgradnji vlastite životne profesije. Tko će vjerovati u tebe, ako ti nećeš prvi?!

Inače, i nisam bila neka previše otkaćena teenagerica. Nisam vjerovala u izreku »jednom si mlad« jer sam uvijek bila uvjerena da se dobro dobrim vraća i bolje ne uraditi nešto što će ti se poslije vratiti (karma!). Ne mogu sad reći da sam samo sjedela kod kuće, čitala i gledala kvizove... Izlasci u grad s prijateljima su bili česti kao i kućne žurke, ali nisam bila sklona eksperimentiranju. Sad, nakon završetka srednje škole, nije mi žao što sam se odlučila živjeti mirnijim životom i zahvalna sam svojoj obitelji na odgoju. Također, nisam bila od onih što su bili mnogo pod utjecajem društva. U društvu uvijek zna postojati osoba koja smije duže ostati vani, bježi sa sata, konzumira cigarete i alkohol, ima dvije tetovaže i vjerojatno je probala drogu... Takvih se treba držati sa strane. No, moje prijateljice su bile odlikašice, pa se i nisam imala čega čuvati.

Eh... vratile se uspomjene! Sad je vrijeme za nove koje ćemo zabilježiti fotićem! Moja sljedeća destinacija je grad Zagreb i Fakultet političkih znanosti, smjer novinarstvo. Ne mogu vam opisati kako se osjećam. Prvi dojam je iščekivanje (jer ove ferije su se odužile), a nakon euforije prevladava osjećaj straha i zbunjenosti. Kako ću se snaći? Hoću li upoznati dobre ljude?

Koliko često ću se vraćati doma? Kakva će mi biti cimerica/cimer? To su samo neka od pitanja koja studenti sebi svakodnevno postavljaju, a i svojim frendovima.

Puno sreće želim svim budućim studentima, a i vama školarcima! Teenageri, uživajte u svojim nestašlucima, ali znajte granice. Ovogodišnji maturanti, dobro razmislite čime se želite baviti i gdje sebe vidite za 10 godina. Eto... A od sad ću vam prenesti sve detalje (i one škakljive) iz studentskog života!

Donna Diana Prčić

IGRE S GRANICAMA

Čudesni svijet Jane Austen

*U današnjoj socijalnoj
komunikaciji ukinuli smo
mnoge granice i sve učinili
lako dostupnim. A nekada
su pravila ponašanja, po-
put udvaranja ili komuni-
kacije, bila drukčija*

Cijelo ljeto provela sam doma u obiteljskom okruženju s knjigama Jane Austen u rukama, slušajući soul, plešući po mjesecini, spavajući pod zvijezdama. Upijala sam sve ono što toliko volim, ali ipak svaki put ostavljam radi svog student-skog, zagađenog i velikog Zagreba. Nije da ih samo upoznajem, ja živim u tim raznim svijetovima. Ipak, moram priznati, od svih mojih svijetova, preferiram svijet koji mi na svojim stranicama pružaju knjige Jane Austen.

Austen piše krajem 18. stoljeća i kada pomislite na to doba, pomislite na one očaravajuće haljine, kočije, balove, dvorce, vrtove, vitezove. Ali nisu me privukle te sjajne stvarčice koje čine život ljepšim (jer da sam rođena u to vrijeme, garantiram da bih bila pralja ili nešto slično), privukla su me pravila ponašanja, način udvaranja.

Čini mi se kako danas živimo u većem kaosu nego ikada. Socijalno ponašanje nam je spalo na takvu poražavajuću razinu da je to zastrašujuće. Ne znamo kako prići, kako osloviti nekoga, kako nekome pokazati svoje osjećaje. Izgubljeni u tom kaosu, posežemo za onim nagoniskim nastupima, te činovima koji su nekad bili sramotni. Taktilna osjetila u svijetu Jane Austen bila su rijetko korištena u socijalnoj komunikaciji. To im je podizalo cijenu i davalo određenu etiketu, te svrhu. Postavljalo je dodire na mjesto koje zaslužuju. Bili su jedna od najvećih žudnji oba spola, i kada su se dogodili, govorili su mnogo. Mi se danas ljubimo u obraze pri pozdravu, grlimo, sve nas to kao čini bliskima, a zapravo nas više zbunjuje. Dovodi nas do toga da se stalno pitamo čemu neki odnos vodi, koliko je intenzivan i je li znak nečeg višeg.

Razgovor između žene i muškarca u četiri oka mogao se odvijati samo prilikom plesa na nekom od balova, na kom su bili prisutni roditelji djevojke. Što je ograničavalo i jednu i drugu stranu. Pisma, koja su bila jedini oblik komunikacije pokraj ove

uživo, bila su dopuštena samo zaručeni-ma. Taj dio mi nemamo, mi odlazimo na »dejtove«, kave, razgovaramo kad god i gdje god. Čujemo se konstanto, preko mobitela, Facebooka, tweetamo, razgovaramo preko Skypea... Nema one nape-tosti, iščekivanja, pozitivne nesigurnosti. Sve je nekako izloženo.

Vratit ću se malo na balove, ples nije nešto što nama svima zvuči zanimljivo, jer kako mi danas plešemo, tako svatko zna plesati, to je obično gibanje, više ni ritam tog gibanja nije bitan. Kada bi nas vratili više desetljeća unazad, svi bi mi bili izrazito nepopularni te bi najvjerojatnije bili ismijani zbog manjka talenta i znanja.

Jane Austen svoje junake obično upoznaje na balovima, dovodi ih u situacije iz kojih ne mogu pobjeći, tenzija koja se javlja tijekom tih plesova, koji su rijetko kada uključivali dodire, svima nama potpuna je nepoznanica. Stvoriti socijalnu tenziju teško je, ukoliko svakoga tretiramo na sličan način. A mi to danas radimo, postajemo bliski u kratkom roku i istim tempom gubimo poštovanje jedni prema drugima.

Običaj ustajanja muškarca onog trena kada žena uđe u prostoru i običaj malog naklona žene prilikom susreta s muškarcem potpuno se izgubio, zbog pobuna feministica i žudnje za jednakosti. Onda se zapitam - je li taj krajnji feminizam možda doveo do većeg nepoštovanja žena nego ikada u povijesti?

Razumljivo je da nam je postojanje onog našeg drugog virtualnog svijeta mnogo pomoglo u tome da srozamo svoje socijalne vještine, ali taj drugi svijet nije jedini razlog. Mi sami gradimo odnose s drugim ljudima, sami određujemo granice, ali ipak bez nekih pravila odmaknuli smo se od granica pristojnosti, te izgubili vodilju. Pomiješali znake, govor tijela ne možemo raspoznati jer više ne znamo što nam govori.

Kada pomislim na način udvaranja u srednjoj školi, »šlatanje« je glavni pristup. Pristup koji je nerijetko završavao šamarom, iako se danas i ti običaji mijenjaju, jer danas završava s koketnim osmijehom. Nikako ne želim napadati i osuđivati muški rod zbog ovog »zločina« koji je izvršen nad umijećem udvaranja, jer smo mi žene podjednako krive. Srušili smo granice i sve učinili dostupnim, i to veoma lako dostupnim. Tako smo sami sebe uveselili na kratko, jer sve što je dozvoljeno nama je dosadno. Strah me je načina pozdravljanja svoje djece, jer mi granica više nemamo. Što će oni početi rušiti?

Ivana Rudić

PARNI VALJAK

Ex yu pop riznica: Tomaž Domicelj, »V živo!«, RTV Ljubljana, 1977.

Slovenski BOB DYLAN

Upovijesti ex-yu rocka, pojava Tomaža Domicelja posve je nesvakidašnja. Ovaj danas 64-godišnji kantautor, glazbeni pregalac, pjevač, gitarist, usni harmonikaš, producent, disk-jockey i prevoditelj ravan je po značaju Bobu Dylanu u SAD, ili, kažimo, Dragi Mli-

narcu na području ex-yu prostora, osobito Hrvatske.

»Slovenski Bob Dylan« rođen je 11. ožujka 1948. godine u Ljubljani, a njegovo djelovanje (1965. do danas) zalazi u sfere boogie-folk bluesa, rocka i popa. Počeo je svirati na violini i usnoj harmonici, da bi

ubrzio prešao na gitaru i s nekih 16 ljeta s Janezom Jungom i gitaristom i pjevačem Janezom Bončinom osnovao skupinu »Helioni«.

Na ljubljanskom Filozofskom fakultetu studirao je slovenski i engleski jezik i preveo je biografije Boba Dylana, Elvisa Presleya, skupine The Beatles, kao i biografiju Woody Guthrieja, pionira američkog folka i protestne pjesme »Bound For Glory/Put k slavi«. Domicelj je za svoje skladbe nagrađivan kako u domovini tako i u inozemstvu.

Živio je u Londonu, u razdoblju od 1985. do 1992. godine, radeći kao glazbenik (ostvario uspješnu suradnju s jednim od »očeva« tamošnje rhytm and blues i progressive-rock scene, pokojnim Alexisom Kornerom), i disc-jockey. Po povratku ustanovio je vlastitu nakladničku i distribucijsku diskografsku kuću »DOTS Records«, koju kasnije kupuje »Dallas Records«. Tijekom devedestih minula stoljeća vodio je glazbenu emisiju »Zdrava video glava« na TV3, a nekoliko je godina bio ravnateljem udruge slovenskih glazbenika i skladatelja – SAZAS.

Album »V živo!« je njegov prvijenac. Radi se o kompilaciji koncertnih nastupa Tomaža Domicelja snimljenih po Sloveniji tijekom druge polovice 70-ih godina prošla stoljeća. Za koncertni LP odlučio se jer nije mogao okupiti stalnu prateću ekipu. Album je objavila RTV Ljubljana i na njemu su najzastupljenije starije autorske numere, hitovi poput »Stara mama«, »V dvoje je lepše«, »Gospod direktor«, »Mlada Anka«, glasoviti »Blues na deževen dan«, te »Preprost čovek«. Posebna slastica na ovom sjajnom albumu su dvije obrade stranih autora, blues-standard »Kada mame ni doma« (Mama Don't Allow) američkog »laid-back« veterana country bluesa J. J. Calea, te standard jednog od blues-pionira, Hudie Leadbilly Leadbettera »Irenne, Good Night« iliti »Irena, lakho noć«. Tomažov vokal je uvjerljiv, pod utjecajem rane punk-manire, a umjetnost njegova sviranja na gitari, osobito onoj sa slide-naprstkom (tzv. »bottleneck« tehnika), za svako je divljenje.

Nakon ovoga, Domicelj je snimio još četiri albuma, posljednji »Brez zavor« objavljen je 1985. godine. »Slovenski Bob Dylan« je i danas glazbeno aktivan. Posljednjih godina često nastupa u duetu s kolegom iz Hrvatske, bardom ex-yu kantautorske scene Dragom Mlinarcem, kojemu organizira nastupe po Sloveniji.

R. Tilly

SUPERMAN

Superman: Michael Jackson

Kralj popa, vječito dijete i humanitarac

Michael Joseph Jackson (rođen u Gary, Indiana, 29. kolovoza 1958. – preminuo u Los Angelesu, Kalifornija, 25. lipnja 2009.), jedan je od najpoznatijih pop umjetnika posljednje četvrtine 20. stoljeća, bio je sedmo od devetero djece glazbene obitelji. Još od djetinjstva Jacksona je fizički i mentalno zlostavljao njegov otac.

Profesionalnu karijeru započeo je s jedanaest godina u obiteljskom sastavu Jackson 5, a solo karijeru u 13. godini života. Njegovi solo albumi su među najprodavanijima na svijetu.

Jackson se u odnosu na druge umjetnike posebno istaknuo doniranjem silnih milijuna dolara u humanitarne svrhe. No, česte promjene njegove vanjšine, a kasnije i neuobičajeno ponašanje, izazvale su mnoge kontroverzije koje su oštetile njegov imidž. Povrh svega, 1993. godine optužen je za seksualno maltretiranje djeteta, no istraga nije okončana, tužba nije došla do suda zbog nedostatka dokaza, ali ga je taj slučaj jako ocrnio u očima medija. Jackson se ženio dva puta i postao otac troje djece, što je povećavalo kontroverzije.

Malo se umjetnika poput njega našlo dvostruko uvrštenima u Rock and Roll kuću slavnih. Među više Guinnesovih rekorda posebno je značajan onaj za »Najuspješnijeg zabavljača svih vremena«, a iza njega je ostalo i 13 Grammyja. Najuspješniji je muški izvođač po ljestvici Billboard Hot 100, s više od 750 milijuna primjeraka svojih albuma.

Njegova karijera je 90-ih godina žestoko poljuljana, izgledao je užasno djetinjasto, nižući operacije lica jednu za drugom. Prvi veliki udarac Michael je doživio kada je 1993. godine otac njegovog (tada trinaestogodišnjeg) kućnog prijatelja Jordie Chandlera iznio u javnost optužbe da je Michael seksualno iskorištavao njegovog maloljetnog sina. Jackson izvansudski isplaćuje Chandlerove sumom od 20 milijuna dolara, nakon čega oni povlače optužnicu. Kada je Jordie Chandler postao punoljetan riješio je napustiti kuću i odseliti se, a otac ga je pokušao ubiti te je dobio kraću zatvorsku kaznu i trajnu zabranu prilaska svom sinu. Iste godine kada je Michael ubijen, Evan je u svojoj kući izvršio samoubojstvo.

Što se tiče boje kože Michaela Jacksona, smatra se dokazanim kako mu je 1984. godine dijagnosticirano nekoliko kožnih bolesti, među kojima je i »vitiligo«, bolest koja blijedi ten.

Michael Jackson je osnovao mentorske, imunizacijske i centre za liječenje od bolesti ovisnosti, te je od predsjednika Ronalda Regana nagrađen specijalnom nagradom »White House« za pomaganje u akciji odvikavanja ljudi od droge i alkohola.

Nakon bolesti i smrti Ryana Whitea, Jacksonova prijatelja, Jackson je pridonio tome da javnost više sazna o HIV-u i AIDS-u, koji je tada bio malo poznat.

Njegov se talent nije isticao samo u pjevanju, plesu ili zabavljanju publike, već je svojim djelima ponekad davao nevjerovatnu ljudsku dubinu, poput pjesme »Heal the world« - kako je prozvao i svoju zakladu. Preko nje je Jackson prikupio tone i tone hrane za ratom razoreno Sarajevo, a motiv rata na Balkanu vidljiv je i u spotu pjesme »Heal the world«. Jackson se nije stavljao niti na jednu stranu u sukobima dok je pomagao potrebitima.

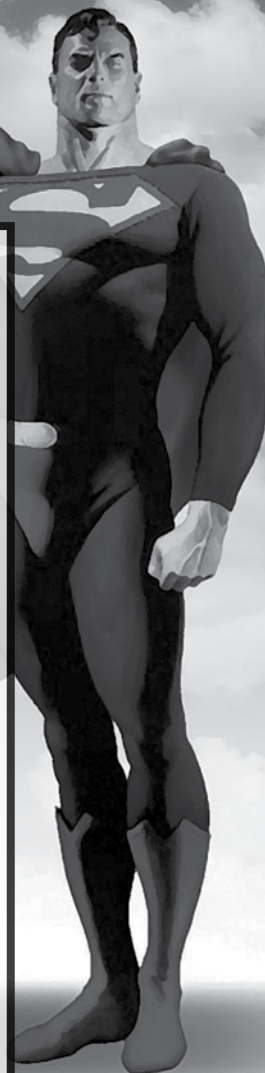
Ubrzo nakon 11. rujna 2001. godine, Jackson je pomogao organizaciju humanitarnog koncerta koji je održan u Washingtonu.

Kao veliki zagovornik međurasne tolerancije snimio je pjesmu »Black or white«, koja je ganula srca ljudi diljem svijeta.

Original spota njegove pjesme »They dont care about us«, koja je posvećena siromašnima, vlasti su zabranile bojeći se reakcija javnosti, tako da je drugi spot napravljen u južnoameričkim favelama. Time se Jackson još jednom distancirao od holivudizacije.

Nakon što je 25. lipnja 2009. Jackson umro, okrivljen je njegov liječnik za ubojstvo. Jackson se već ranije bojavao za svoj život, a katkada bi spominjao i urote protiv sebe. Njegovom smrću otkazana je turneja kojom je želio ukazati na neke svjetske probleme.

Među njegovim izjavama ističe se priznanje: »Ljudi misle da znaju sve o meni, a ustvari ne znaju ništa. Stvarno ništa. Ustvari, ja sam najusamljeniji čovjek na ovom planetu. Baš često plačem jer me boli. Mnogo me boli.«

Razglednica iz Amerike

Četiri tisuće kilometara zapadno

*Napustili smo nakratko našu
njujoršku bazu, te se zaputili
zapadnije – do Vegasa i
Grada Anđela*

Divlji zapad doista je divlji. Pustinje, kanjoni, šume, pješčane dine možda su najbolji termini za opisati zapadni dio SAD-a. Ghost towns ili gradovi duhova mogu se uočiti usred nevadskih i kalifornijskih pustinja. Neki od tih gradova postali su dio nacionalnih povijesnih znamenitosti, te se posjet naplaćuje.

No, s obzirom da su ti gradovi napušteni i niti jedna kavana ne radi, najbolje ih je promatrati iz Boeinga 747. Osim ako ste baš u nekom Clint Eastwood fazonu, ali onda ne zaboravite ponijeti svoju hranu i piće. Ovo također vrijedi i za odlazak u Veliki kanjon ili Dolinu smrti, gdje su temperature ekstremno visoke, zrak vrlo rijeđak i, opet, birtije niti na horizontu.

Princ Harry zna kako

Jedan od gradova duhova, Bodie, koji se nalazi u Kaliforniji blizu granice s Nevadom, nekada je predstavljao leglo bezakonja, kockanja i prostitucije. Danas je to Las Vegas. Vegas je oaza in a middle of nowhere, gdje se odvija buran život bogataša po hotelima i kasinima. Ima puno i turista, ali ovaj grad nije turističko mjesto. Ukoliko niste spremni svoje vrijeme u Vegasu provesti u stilu princa Harryja, onda ste promašili destinaciju. Mada iz bliskih izvora doznajemo kako su zabave na bazenu u MGM Grand hotelu vrlo nehygieničke, jer se nekad providna voda spontano pretvori u onu boje vaših omiljenih kaki pantalona.

Dolaskom u Vegas posjetitelja vrlo brzo obuzme kockarski duh te ne može dočekati svu svoju ušteđevinu uložiti na jednu od društvenih igara. Najpopularnija, gdje se sve igra na sreću, jest rulet. Najveća životna dilema je na koju boju igrati – crvenu ili crnu. Neki stručnjaci s Youtubea pričaće vam kako postoji određen sustav po kojem treba igrati ako želite pobijediti. Tko želi pobijediti, ne smije izgubiti – što bi rekao Grunf. Međutim, nije bitno igrati li po sustavu stručnjaka ili Grunfovog filozofiji, bitno je znati kada stati. Osim ako ste jedan od braće Ewinga iz Dallasa (trenutačno se emitira novi nastavak serije koji je, po mišljenju dopisnika Kužiša, dosta bezvezan).

Plaža – tako blizu a tako daleko

Ukoliko iz Vegasa izađete s Fistful of Dollars, za \$20 (slovima: dvadeset) možete kupiti autobusnu kartu do Grada Anđela koji je udaljen 368 kilometara. Bus će vas ostaviti u srcu grada, downtown L.A., koji podsjeća na jedno od onih dosta dobrih naselja u Bombaju gdje ljudi žive u kartonskim kutijama. Ulice downtown L.A. prepune su beskućnika kojima pločnici služe kao spavaća soba, ali i kao toalet. Javni prijevoz nije razvijen kao u New Yorku te vam odatle do plaže u Santa Monici treba pola sata metroom i još sat vremena busom. Kada stignete u Santa Monicu, treba vam još 15 minuta

pješice da se spustite do plaže i još nekih 5 minuta da je prepješačite poprijeko i zaronite u valove Pacifika, pretvarajući se da ste jedan od spasilaca iz Baywatcha. I ne zaboravite kremu za sunčanje i suncobran, jer na plaži nema niti jedno drvo koje bi vas zaštitilo od sunca, a od palmi jaka vajda.

Holivudske uspavanke

No, prije Santa Monice vrijedi (ili ne) otići do Hollywooda gdje se možete slikati s Batmanom, Spidermanom, Johnnyjem Deppom i ostalim karikaturama. Također ćete na brdu vidjeti i popularni znak »Hollywood« visok 14 metara s kojeg je 1932. glumica Peg Entwistle skočila. Isto možete otići i na Hollywood Stars Home Tour, gdje će vas vodič odvesti da vidite kuće slavnih glumaca i pjevača. Pitanje je samo govori li vodič istinu kada kaže kako se s vaše lijeve strane nalazi kuća u kojoj živi Drew Barrymore. Zato je najbolje samostalno se informirati u knjižnici Barnes and Noble. Kada to odradite znat ćete točno i gdje se nalazi Playboy vila, ali i gdje je O.J. Simpson počinio (ili nije) ono što je dovelo do suđenja desetljeća, gdje su braća Menendez pobila svoje roditelje, gdje je dvadesetdvogodišnju Dominique Dunne (Poltergeist) zadavio bivši dečko, i gdje su članovi kulta Charlesa Mansona počinili masakr 1969.

T. Perušić

Genfest 2012 u Budimpešti

Sagradimo mostove!

Susret čiji je ideal učiniti čovječanstvo jednom obitelji, okupio je oko 12.000 mladih iz cijelog svijeta, među kojima i 200 sudionika iz Srbije

Budimpešta je od 31. kolovoza do 2. rujna bila grad susreta različitih kultura, naroda i religija. Događaj koji je okupio oko 12.000 mladih iz cijelog svijeta bio je »Genfest«, čiji je ideal: učiniti čovječanstvo jednom obitelji. Među njima je bilo i 200 mladih iz Srbije. Geslo susreta bilo je »Let's bridge« (sagradimo mostove). Budimpešta, poznata po svojim mostovima, bila je tih dana slika ujedinjenog svijeta koji nastaje spajanjem različitosti. Cilj je ovog festivala okupiti mlade koji po čitavom svijetu žive za međusobno razumijevanje i ljubav, a to ostvaruju konkretnim djelima.

Ovo je deseti po redu Genfest, a njegova povijest seže u 1973., kada je prvi put održanu Loppianu. Ova ideja, koja već godinama oduševljava mlade različitih naroda i religija, i one koji nemaju vjersko opredjeljenje, veže se uz pokret »Djelo Marijino« i njegovu utemeljiteljicu Chiaru Lubich (1920.-2008.). Oni vjeruju da će njihovo zalaganje u svijetu donijeti promjene, ne revolucionarne, već promjene u pojedincima; vjeruju da su ljubav i razumijevanje sposobni zamijeniti sukobe mirom, a razjedinjenost povezanošću.

Svjedočanstva mladih

Na Genfestu se nada i vjera mladih u izgradnju boljeg svijeta najbolje izražava umjetnošću – glazbom, plesom, glumom. Program je započeo obraćanjem gradonačelnika Budimpešte Istvana Tarlosa i

predsjednice UNESCO-a Katalin Boryay, nakon čega je pročitana poruka pape Benedikta XVI. upućena sudionicima Genfesta. Scenski nastupi u sportskoj areni publiku su natrenutke ostavljali bez daha: od koncerta, koji je sve podigao na noge, do raznovrsnih koreografija.

Ipak, unatoč prekrasnim nastupima, najsnažniji dojam ostavila su sjedovanja mladih o »građenju mostova« u njihovim sredinama u najrazličitijim situacijama. Upravo su ona pokazala da ideal ujedinjenog svijeta nije utopija, već se on ostvaruje u svakidašnjim običnim ili izvanrednim okolnostima koje su svima bliske. Na početku je puštena snimka na kojoj su mladi iz različitih država govorili o tome što misle o sadašnjem svijetu. Izrazili su svoje strahove zbog zagađenja, nepravde i nasilja, ali i svoje planove i želje za budućnost. Iako mnogi uviđaju negativnosti u današnjem svijetu, svi osjećaju da moraju uložiti napor i djelovati da bi se one promijenile. U tijeku subotnjeg programa pred publiku su dolazili mladi koji su govorili kako u ratu, sukobima, siromaštvu ili prirodnim nepogodama u njihovim zemljama ipak postoje događaji nade: zajedničke molitve muslimana i kršćana za mir, pothvati uređivanja kvartova koji su zbližili ljude u vremenu straha i nemira, iskustvo mladih koji su se preselili u najsiromašnije četvrti svoga grada da bi pomogli potrebitima, organiziranje mladih u prihvaćanju izbjeglica, itd. Bilo je dirljivih svjedočanstava o suočavanju s bolešću i

smrću, o nošenju s rastavom roditelja i opraštanju.

Ujedinjeni svijet

Tijekom poslijepodnevnog programa predstavljen je projekt »Ujedinjeni svijet« čiji je cilj uspostavljanje stalnog međunarodnog tijela za proučavanje bratstva koga će priznati UN. Prvi je korak prikupljanje potpisa, a svaki je sudionik dobio narančastu narukvicu koja je simbol osobnog zalaganja za ovaj projekt. Na kraju, predsjednicu Pokreta fokolara Mariu Voce arena je pozdravila dugim pljeskom iščekujući njezin govor. Ona je mlade ohrabrila da se ne boje i visoko upiru svoj pogled. Pozvala ih je na djelovanje koje je potaknuto ljubavlju.

Nakon programa u areni uslijedila je povorka prema Lančanom mostu, gdje su mladi iz više od 100 zemalja doslovce proveli u djelo geslo »Let's bridge!«. Svatko je na rubac napisao poruku, svoje ime i državu, a šaren su serupciizmjenjivali u igri »fleshmob«. Tako su stvoreni mostovi među mladima: svatko je dobio poruku s imenima iz svih krajeva svijeta.

U nedjelju su se po čitavom gradu održavala liturgijska slavlja različitih kršćanskih crkava. Na kraju su se svi okupili na Trgu sv. Ištvana, gdje su nakon mise održani minut šutnje i molitva za mir. Završetak Genfesta bio je prilika za poziv na Svjetski dan mladih 2013. u Rio de Janeiro.

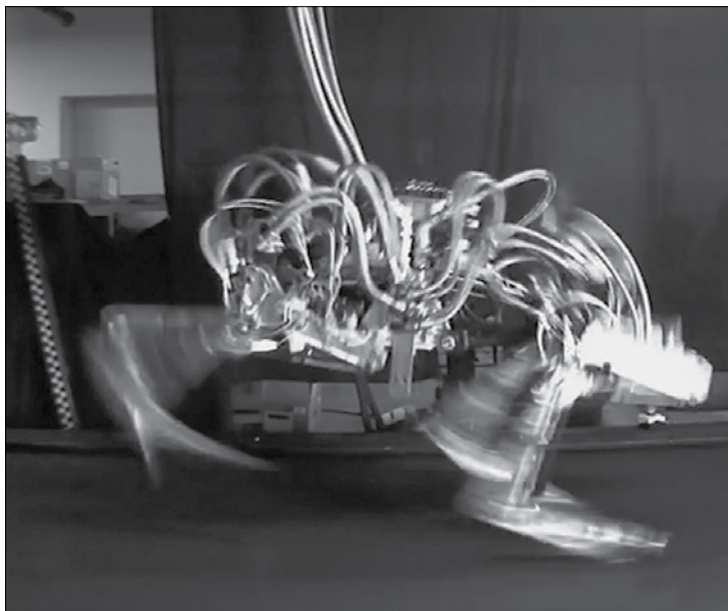
Ana Ivković

HI TECH / ZNANOST

ROBOT BRŽI OD BOLTA

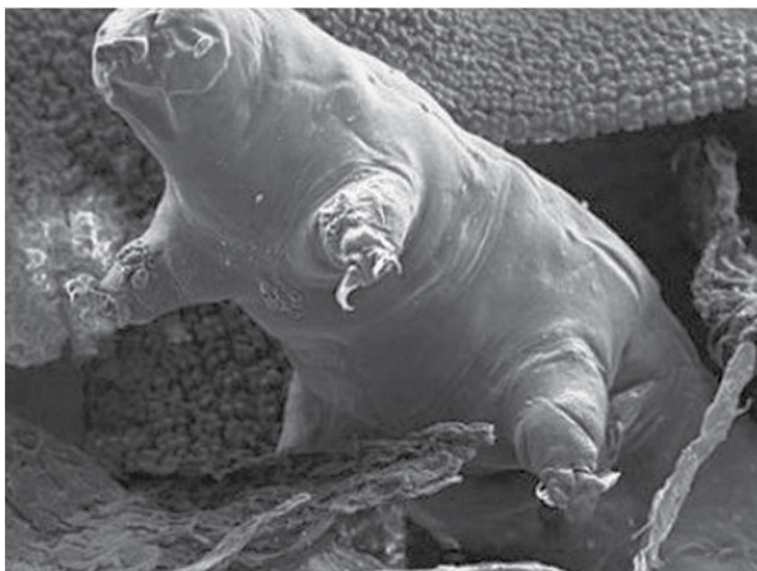
Usain Bolt je, istrčavši svjetski rekord na 100 metara, postigao brzinu od 44,74 kilometara na sat, a robot kojeg je stvorila tvrtka Boston Dynamics postiže brzinu od čak 45,54 kilometara na sat. Doduše, Bolt je još uvijek u prednosti pred robotom jer Cheetah može trčati samo ravno na traci te pritom sve vrijeme mora biti prikopčan na struju. Kako bi povećala robotovu brzinu tvrtka Boston Dynamics »sofisticirala je kontrolne algoritme za robotove noge i pokrete u leđima«. »Ova je brzina prilično veliko

postignuće, ali naš je cilj stvoriti brzog robota koji se slobodno kreće u vanjskim uvjetima«, izjavio je dr. Alfred Rizzi, voditelj projekta i dodao: »Radimo na upravo takvom robotu, koji će za testiranja biti spreman iduće godine, a nazvali smo ga Wildcat«.

Vodeni medvjedi

Na internetskoj televiziji Motherboard TV emitirana je epizoda serije »Spaced Out« u kojoj se predstavljaju jedina bića na Zemlji koja mogu preživjeti u ekstremnim svemirskim uvjetima. Riječ je o »vodenim medvjedima«. Radi se o sićušnim beskičmenjacima zvanim tardigrade (sporohodači) koji mogu preživjeti ekstremne svemirske uvjete: vakuum, Sunčevu radijaciju, ekstremne temperature od -237 do +149 stupnjeva Celzijevih... Poznati su i kao vodeni medvjedi zbog zdepastih tijela pokrivenih kutikulom, a znanstvenici su ih 2007. godine poslali na svemirsku postaju kako bi otkrili kako reagiraju na svemirske uvjete. Otkriveno je da su ova neobična bića preživjela sve navedene ekstremne uvjete jer mogu usporiti svoj metabolizam i ostati u stanju kriptobioze sve dok vanjski uvjeti ponovno ne postanu povoljni za život. Dosad je otkriveno oko 1.150 vrsta tardigrada, a s obzirom na

mogućnosti preživljavanja nije ni čudno što ih se može naći svugdje, od Himalaja gdje žive iznad 6 tisuća metara nadmorske visine pa do morskih dubina preko 3 tisuće metara, piše portal Znanost.com.

Internet i privatnost

Nitko ne čita uvjete korištenja na web stranicama koji su najčešće napisani vrlo sitnim slovima. Naravno, trebamo biti zabrinuti za našu privatnost, ali ove ugovore koji su često jednostrani gotovo je nemoguće dešifrirati te se čini besmislenim da u slučaju ako Facebook ili Google rade nešto što nam se ne sviđa, da ih jednostavno prestanemo koristiti. »Mnoge od tih web stranica su definitivno postavljene kako bi zaradile novac od velikih količina podataka«, kaže korporativni odvjetnik Andrew Nicol, a njihov cilj postojanja je potpomognut napisanim uvjetima korištenja usluge koji im daju široka prava da prikupljaju, spremaju, dijele i ponekad prodaju vaše osobne podatke. Srećom za nas ostale, Nicol je upotrijebio svoje pravničke vještine kako bi ove sporazume pojednostavio i objasnio normalnim jezikom (te objasnio time i zašto bismo o takvim stvarima trebali brinuti). Prije dva tjedna on je pokrenuo stranicu ClickWrapped.com koja se sastoji od analiza kako se 25 velikih web stranica, uključujući Google, Facebook i Amazon odnose prema vama i vašim podacima koje im ostavljate. Wikimedia, stranica koja stoji iza megapopularne Wikipedije nalazi se na vrhu s 86 bodova (od ukupno 100). Ipak, kada ljudi zaista obraćaju pozornost na online privatnost i korištenje njihovih privatnih podataka, uglavnom su usredotočeni na Google i Facebook. Prema procjenama stranice ClickWrapped, ove dvije kompanije nalaze se na trećem, odnosno četvrtom mjestu. Google je upozoren zbog dijeljenja korisničkih podataka kako preko svojih platformi tako i preko tzv. trećih strana. Facebook pak gubi bodove jer ova kompanija može pratiti što radite na drugim webstranicama te postavlja zahtjeve za vašim informacijama čak i kada zatvorite svoj račun. Facebook također ima nekoliko čudnih odredbi koje ga koštaju dodatnih bodova u raznim kategorijama.. Na primjer, jeste li znali da je obilježavanje prijatelja na fotografijama bez da prethodno dobijete njihovo dopuštenje te neužiranje vlastitih

podataka o informacijama o kontaktu, zapravo tehničko kršenje Facebookova ugovora o usluzi? Još jedan problem s mnogim od ovih uvjeta korištenja je taj da vas tjeraju da bilo koju nesuglasicu rješavate putem arbitraže, odnosno da se odreknete svog prava da ove kompanije tužite. Izuzetak od toga su tzv. small-claims sudovi koji imaju ograničenu nadležnost u privatnim građanskim sporovima te nude jeftin, jednostavan i brz način rješavanja sporova bez odvjetnika. Ipak, ovi potrošački ne-prijateljski uvjeti sve više prevladavaju u svim vrstama ugovora o uslugama, što je vjerojatno razlog zašto se mnogi frustrirani ljudi sve više odlučuju na tužbe protiv velikih online kompanija, piše tehnoklik.net.hr

Hrvat radi na lijeku koji ubija stanice raka

Dvadesetogodišnji Matko Čančer, student zagrebačkog PMF-a prije godinu dana svoj studij je nastavio na Sveučilištu u švedskoj Uppsali. Ondje radi s dr. Magnusom Essandom. Riječ je o znanstveniku o čijem lijeku koji ubija stanice tumora su pisali svi svjetski mediji. No, za nastavak projekta istraživanja virusa, koji doslovce topi rijetke vrste raka potreban im je dodatni novac pa traže donacije. Lijek se može patentirati i mogao bi spasiti milijune života, no za dovršetak projekta znanstvenicima treba dodatnih milijun funti. Matko je ipak optimističan. Kaže da su rezultati istraživanja obećavajući, a rezultati impresivni te

vjeruje da će ga moći dovršiti. Matko radi i na svom projektu. »Projekt na kojem radim jest virus koji je korišten u cijepljenju protiv vodenih kozica. Želimo ga promijeniti i koristiti kao onkolitički virus koji uništava tumorske, a pritom ne šteti normalnim stanicama«, kazao je Zagrepčanin. Orijentirali su se, dodaje, na liječenje neuroblastoma, raka od kojeg najčešće oboljevaju djeca. »S Matkom surađujem osam mjeseci i on radi na jako važnom istraživanju. Iako je u početnoj fazi, odlično napreduje«, kaže Essand. Matko u Švedskoj želi doktorirati, a o povratku u Hrvatsku ne razmišlja. Još od gimnazije, tvrdi, privlačila ga je znanost, a sada želi i pomoći bolesnima. Matko je na PMF-u za-

vršio preddiplomski studij molekularne biologije, a na Sveučilištu u Uppsali upisao je molekularnu medicinu.

Star Wars tehnologija oživjela

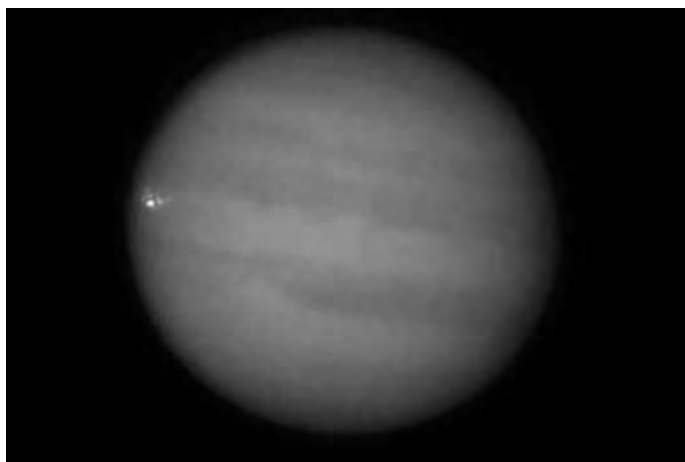
Ako ste ljubitelj Star Warsa, onda će vam se sigurno svidjeti vozilo koje je izumila američka tvrtka Aerofex. Izradili su takozvani »hover bike« koji nalikuje vozilu iz šestog nastavka Star Warsa »Povratak Jedija«. Vozilo je bez kotača, izgleda kao zračni

motor, a umjesto kotača ima dva rotora koji ga održavaju stabilnim. Ova svemirska tvrtka uspjela je riješiti problem stabilnosti u zraku izradom mehaničkog sustava kojim upravljaju dvije kontrolne trake postavljene u visini koljena, a na koje vozilo reagira tijekom pokreta vozača te stvara prirodni osjećaj ravnoteže. Hover bike ne zahtijeva posebnu obuku za vožnju, a koristan bi mogao biti u poljoprivredi, graničnoj kontroli te tijekom spasilačkih operacija, – Zamislite osobni let kao vožnju bicikla. Razmislite o kontroliranju granica bez gradnje cesta – opisuju u Aerofexu, piše znanost.geek.hr.

Velika eksplozija na Jupiteru

Udar asteroida u Jupiter prvi je prijavio astronom amater Dan Peterson iz SAD-a, a doznaje se kako je bljesak eksplozije trajao između 1,5 i 2 sekunde te je riječ o velikoj eksploziji. Još uvijek nije poznato hoće li udar ostaviti tragove na površini Jupitera, a cijeli događaj kamerom je snimio astronom George Hall, video možete pogledati na internetu. Astronomi su najavili da će neprestano pratiti Jupiter kako bi ustanovili je li na površini ostao kakav trag eksplozije.

»Klip«, režija: Maja Miloš, Srbija, 2012.

Metafora virtualne generacije

Autorica uspijeva stigmatizirati ono što stigmatu najviše zaslužuje: besperspektivnost svakodnevice koja okružuje i oblikuje svjetonazore individua koje u njoj životare

Piše: Marko Balažević

Debitantski dugometražni film Maje Miloš, »Klip«, poput lakmus papira uskomješao je strasti i čini se polučio polarizirane ocjene. Autorica može biti zadovoljna ovakvim učinkom, jer je tamo gdje je trebalo pobrala lovorike, osvojivši nagrade na filmskim festivalima u Rotterdamu, Novom Sadu i Motuvunu kao i zapazjenom recepcijom na nekolicini međunarodnih festivala. U prilog kontroverznosti govori i ne mali broj negativnih recenzija i reakcija u Srbiji, ali i zabrana prikazivanja koju je izdalo Ministarstvo kulture Ruske Federacije, zbog scena navodne dječje pornografije.

Osnovna potka filma je ljubavna priča dvoje tinejdžera, Jasne (Isidora Simijonović) i Đorđa (Vukašin Jasnić), koja se odvija u sivoj svakodnevici siromašnog beogradskog predgrađa. Film je prožet surovošću društvene realnosti unutar koje protagonisti filma pokušavaju izaći na kraj s vlastitim emocijama. Ta se nastojanja vrlo živo i eksplicitno prikazuju u brojnim scenama nasilja i seksa koja su u konačnici simptom nošenja s realnošću, dok se ispod površine zapravo nalaze protagonisti čiji posve neiznimni, čak posve ljudski porivi, isplivavaju na patloške načine. Jasna kroz cijeli film koristi mobitel kako bi dokumentirala emotivno nabijene scene, od seksa do oca na bolesničkoj postelji.

Klip iz naslova filma može se na prvoj razini čitati kao metafora za video isječak kojim film počinje te se naizmjenično stapa s redateljskom kamerom dajući filmu notu hiperealizma. Na drugoj, metonimijskoj razini, klip je označitelj za sveobuhvatni pristup realnosti jedne generacije kod koje se virtualno i stvarnosno stapaju i smjenjuju. Video isječci, odnosno klipovi, medij su koji ne služi primarno zahvaćanju stvarnosti radi stvarnosti, već poprimaju vlastiti život i svrhu, integrirajući se u svakodnevnicu prožetu društvenim mrežama i svepristupnim internetom. Simbolika Jasninog smartphona koji je jedini takav gadget koji se pojavljuje u filmu, u isto vrijeme naglašavajući važnost upravo perspektive Jasninih »klipova«, no s druge strane tužno ukazujući na nesrazmjer materijalnog stanja njezine obitelji i cijene bijelog »smartphona« kojeg je dobila od ujaka iz Qatara. Mala vinjeta, koja kao da govori da jedini doticaj materijalnog blagostanja protagonisti svijeta iz filma »Klip« mogu potražiti kao emigranti, trbuhom za kruhom.

Otuda i pristup sižeju, koji pravi otklon od standardne narativne strukture s jasnim početkom i krajem. Sama priča je isječak, koji ne zahtjeva uvod i zaključak, već ga se može početi i prekinuti u bilo kojem momentu ne oduzimajući mu time od forme i sadržaja. Radnja se tako odvija u duploj

dihotomiji, vizure redateljčine kamere i vizure amaterske kamere, dok se sama priča odvija kroz sukcesivno slaganje svakodnevnice glavne junakinje, između dva gotovo opća mjesta adolescenata u Srbiji: sivilo stvarnosti kroz koju prolazi unutar obitelji shrvane besperspektivnošću materijalnog opstanka i bijega kroz eksperimentiranje s alkoholom, drogama i nesputanom seksualnošću.

Redateljica se suzdržava od moraliziranja partikularnosti glavnih junaka. Ostavljeni na miru od strane autorske intervencije, protagonisti označavaju upravo opća mjesta, ničim iznimna u odnosu na svoje vršnjake. Tim minimalističkim manevrom, Maja Miloš uspijeva stigmatizirati ono što stigmatu najviše zaslužuje: besperspektivnost svakodnevice koja okružuje i oblikuje svjetonazore individua koje u njoj životare. Drugim riječima, pristup redateljice upravo nastoji ukazati na neiznimnost junaka ove priče, čime se još jače naglašava opće beznađe i sivilo. To je svakodnevica koja normalizira i postavlja standarde, aršine i okvire koji su jedini za koje protagonisti ovog filma znaju. Tako se pokazuje da »normalno« nikada po sebi nije dobro ili zlo, već upravo »običajno«, konstruirano kao referentni okvir za ponašanje i razumijevanje. U okviru filma »Klip«, roditelji nisu ništa manje izgubljeni od vlastite djece.

INTERVJU: FELON

Felon je bend iz Zagreba čija je glavna autorska snaga kantautor Denis Katanec. Njihova se glazba može opisati kao mješavina americane, pop-folka i indie rocka s tekstovima na hrvatskom jeziku. Iako je Felon započeo karijeru u kantautorskoj formi, ubrzo su mu se pridružili i drugi glazbenici iz varaždinskog indie rock benda Vlasta Popić: Ivan Ščapeć, Tena Rak i Dražen Hižak. Od nastanka benda početkom 2011. održali su preko 50 nastupa u Hrvatskoj, Srbiji, BiH, Sloveniji i Crnoj Gori. Iza sebe imaju EP »August« iz 2010. godine i album »Jasno, nećujno, a suviše glasno«, koji je u ožujku 2011. u fizičkom obliku objavljen za zagrebačku etiketu »Slušaj najglasnije!«, a kao online izdanje za etiketu SILOS beogradskog web-magazina »Popboks«. Trenutačno rade na drugom studijskom albumu.

O radu benda, pjesmama, te nezavisnoj kantautorskoj sceni u regiji, razgovarali smo s Denisom Katanecom – Felonom.

KUŽIŠ?! Kako je nastao Felon? Što te je potaknulo da se baviš glazbom i žanrovski opredijeliš za stil americane, odnosno folk rocka?

Kao i svakom klincu koji voli glazbu uvijek je tu neka ideja o bendu, pa smo tako, doduše kasno, prijatelj i ja pokušavali napraviti bend. To je bilo početkom fakultetskih dana. Naravno, s obzirom da sam samo ja imao volje raditi i pisati pjesme (na engleskom), bend se raspao prije nego je uopće počeo išta ozbiljnije raditi. U to sam vrijeme doma za sebe pisao pjesme na hrvatskom jeziku i nije mi bilo ni na kraj pameti da bih ih uskoro mogao snimiti i izvoditi. Prijatelj koji se bavi filmom bio je oduševljen i nagovarao me da snimim to kod njega. Nastalo je nekoliko pjesama - Dan, Posljednji stih i Sunčev blues, pa sam i prvu od njih stavio na Myspace. Uskoro su se i ljudi počeli javljati, pa sam tako i s jednim od njih snimio album. Howard Hule je producirao i aranžirao pjesme za album (treba naglasiti - besplatno). Eto tako sam i prilikom prvog samostalnog

nastupa, u Varaždinu, upoznao Ivču iz Vlaste Popić. Postali smo prijatelji, a eto i glazbeni suputnici. Danas je Felon bez njih nezamisliv. I tako, uz puno sreće i malo pameti, Felon je zakoračio malim prstom na »scenu«. Americana se desila sama od sebe, nisam ni znao da je sviram dok mi nisu rekli (smijeh). Ma iz dana u dan naša se glazba mijenja.

KUŽIŠ?! Tekstovi su ti pomalo hermetični, ali zanimljivi. Kojim se temama baviš?

Da, moglo bi se reći da je dobar dio pjesama hermetičan, to je način pisanja koji izlazi iz mene. Ne znam, meni se čini da imam i jako puno jednostavnih i banalnih stihova. Pokušavam u zadnje vrijeme raditi što jednostavnije, a što bolje tekstove. Ispada da samo o ljubavi pričam takvom poezijom, a kada sam u pitanju ja i dublji problemi, počinjem komplicirati i maskirati na sve moguće načine. Haha, al' eto na kraju mi ipak bude lakše jer sam izbacio sve iz sebe. Uvijek pokušavam raditi male priče iz stvarnog, ne nužno svojeg života i ubacivati sebe kao glavnog lika te vidjeti kako bih ja proživio te situacije.

KUŽIŠ?! Je li ti lakše nastupati kada si sam, »ogoljen« pred publikom, ili s kolegama iz Vlaste Popić?

Felon u zadnje vrijeme nastupa u 80 posto slučajeva s bendom, a u manjim mjestima (knjižare, kafići) sam. Obožavam svirati s Tenom, Rižom i Ivčom, pa eto ispada da mi je tako »lakše«. I da se raščisti situacija oko toga vražjeg Felona. U ovome trenutku Felon je bend koji ima 4 člana. Naša glazba se sve više razlikuje od one s albuma i ostatak benda ima jako puno utjecaja. Doduše, kostur ostaje isti i od akustične se neće pobjeći.

KUŽIŠ?! Imali ste već jednu manju turneju po Srbiji. Kada ćete ponovno doći u ove krajeve?

Felon i Vlasta Popić imali su turneju po Srbiji, Crnoj Gori, Bosni i Hrvatskoj prošlog ljeta i to je bilo fenomenalno iskustvo. Doduše, bili smo u Subotici i na Trenchtown festivalu, koji nas je oduševio organizacijom, za razliku od naših festivala. Evo, sada bismo krajem godine trebali odraditi tri koncerta u Srbiji – Beograd, Novi Sad i Zrenjanin ili Niš. Teško je doći u vaše krajeve jer su putni troškovi veliki, a klupske svirke se ne mogu isplatiti. Mi bismo svaki vikend svirali da je to moguće.

KUŽIŠ?! Tvoj debitantski album »Jasno, nećujno, a suviše glasno« prošao je sasvim solidno i kod kritike i kod publike. Spremaš li novi materijal, kada će drugi album?

S obzirom kako je prvi album nastao, fenomenalno je prošao. Štoviše, iznad mojih očekivanja. Pa hej, u Makedoniji nas je portal plagij. at stavio na prvo mjesto za najbolje srpsko izdanje u 2011. Hahaha. Eto, kroz koji tjedan bi trebao izaći van novi EP na kojem sam radio zajedno s bendom Kimiko iz Zagreba. Ovaj album je isto donekle akustičan, a na onom pravom se već godinu dana radi. Snimat će se kada bude vrijeme. Bit će odličan i želio bih da nakon njega mogu umrijeti (smijeh).

KUŽIŠ?! U ex-yu regiji pojavljuje se sve više indie kantautora, možda bi se moglo govoriti i o nekoj vrsti scene. Slažeš li se s ovom konstatacijom? Koga bi od kolega eventualno preporučio našim čitateljima?

Valjda je to zato što u svakom »Konzumu« možeš kupiti akustičnu gitaru za 15 eura. Šalim se. Da, slažem se, ima mnogo odličnih kantautora iz ove nove generacije i lijepo je vidjeti kako se razvijaju paralelno s Felonom. Osim Stray Dogga i Wooden Ambulancea iz Subotice, koji me oduševio, treba skrenuti pozornost na Miki Solusa i Seineu. Njihovo vrijeme tek dolazi. U Zagrebu žive deseci nadarenih kantautora koji muku muče s probijanjem na scenu i prihvaćanjem publike. Ma sve će se posložiti, najuporniji će ostati.

D. B. P.

Osvojite majicu i CD!

Prvo dvoje čitatelja koji se jave na naš e-mail kuzis07@gmail.com dobivaju majicu, odnosno CD grupe Felon. Požurite!!!

Stranded Horse u Novom Sadu

Francuski kantautor Yann Tambour, koji nastupa pod imenom Stranded Horse, održat će 4. listopada (21 sat) koncert u novosadskom Omladinskom centru CK13 (Vojvode Bojovića 13).

Tambour, osim na gitari, svira i na 21-žičanoj kori koja vuče korijene iz Zapadne Afrike, a njegov zvuk se može usporediti s onim što rade Tim Buckley, Arthur Lee i Peter Dinklage. Trenutačno promovira svoj drugi album (prvi pod imenom Stranded Horse) »Humbling Tides«. Koncert će svojim nastupom otvoriti novosadski kantautor Nikola Nešković. Ulaznice u pretprodaji koštaju 300, na dan koncerta će biti 400 dinara, a mogu se nabaviti u CK 13 i u CD shopu Mungos.

Obojeni program u Novom Sadu

Grupa Obojeni program održat će koncert u petak, 12. listopada, u novosadskom klubu The Quarter. Ulaznice se

će im se DJ-i Pytzek i Itch te zasad nepotvrđena predgrupa koja će publiku uvesti u jesensko festivalsko okruženje na

Zagrebačkom velesajmu 26. listopada. Ulaznice po cijeni od 100 kuna nalaze se u pretprodaji u sustavu Eventima te na odabranim prodajnim mjestima u Zagrebu. Na dan festivala njihova će cijena iznositi 120 kuna.

British Council: Natječaj za najbolju omladinsku ideju

British Council u Srbiji poziva sve mlade koji imaju između 16 i 36 godina da se prijave na natječaj za najbolju omladinsku ideju. Zadatak je sljedeći: snimi video ne duži od 90 sekundi u kome ćeš predstaviti svoju ideju za unapređenje zajednice. Ova tehnika prezentacije zove se »elevator pitch« i ovakav video treba biti zanimljiv, uvjerljiv i kratak (ne duži od 90 sekundi, koliko traje prosječna vožnja dizalom). »Elevator pitch« je vještina koju usavršavaš vježbom i pomaže ti da u kratkom vremenskom roku uspješno preneseš svoju ideju drugima i uvjeriš donosioce odluka da podrže baš tvoju ideju/inicijativu.

Krajnji rok za slanje video materijala je 30. rujna 2012. godine. Glasanje na Fa-

cebook grupi počinje 3. listopada i trajat će do 1. studenoga.

Više informacija na internetskoj stranici www.britishcouncil.org/serbia

Fondacija »Danilo Kiš«: Natječaj i projekti

Fondacija za omladinsku kulturu i stvaralaštvo »Danilo Kiš« iz Subotice raspisala je nekoliko natječaja i projekata koji su u tijeku. Jedan od njih je natječaj za realizaciju projekata iz područja omladinske kulture i stvaralaštva u prostorijama novootvorenog Omladinskog kluba »Skladište« u zgradi Jadrana. Natječaj je osmišljen radi uključivanja omladinske populacije u redovite mesečne programe Fondacije »Danilo Kiš«, a koji uključuju: filmske projekcije, predavanja, tribine, koncerte, izložbe, radionice, književne večeri i druge programe kulturnog i edukativnog karaktera, namijenjene mladima.

mogu nabaviti na svim Eventim prodajnim mjestima, pretprodajna cijena je 500 dinara. Bend će, uz stare hitove, predstaviti pjesme s aktualnog albuma »Kako to misliš: mi« (Odličan hrčak / Exit label, 2012).

Electronic Beats u Zagrebu

Drugi po redu Electronic Beats festival u Zagrebu ugostit će Hot Chip, Modeselektora (live), Woodkida i Dillon, a pridružiti

Raspisan je i natječaj za sudjelovanje u umjetničkoj radionici »Medijala«, koju vodi likovni pedagog i slikar Goran Vuletić. Možete se uključiti i u kreiranje novog, 9. broja kultur-propagandnog lista Karton!, čija je tema dokolica. Također, možete postati i član Volonterskog kulturnog kluba Fondacije, preko kojega možete volontirati u subotičkim ustanovama kulture. Možete sudjelovati u zanimljivom projektu pod nazivom »EU kutak«.

Više informacija na www.danilokis.rs

preporuka

GLAZBA: Svadbass — »Još«

Svadbass su zagrebački indie-pop bend sa stažem dugim osamnaest godina. Da je riječ o skupini koja s izuzetnom posvećenošću pristupa glazbi govori i činjenica da su dosad objavili svega četiri studijska albuma, iako su u međuvremenu, također uspješno, djelovali na području primijenjene glazbe (kazalište, reklame, filmovi...). Na njihov najnoviji album »Još«, objavljen ove godine, čekalo se punih sedam ljeta, što njegov sadržaj, već na prvo slušanje, u potpunosti opravdava. Album donosi deset pjesama i jedan kratki instrumentalni intermezzo, koje (očekivano) čine kompaktnu i zaokruženu glazbenu priču. Dodatnu uvjerljivost pjesmama pridaje odličan vokal Ljubice Gurdulić. Produkcijski i aranžmanski i ovoga puta funkcioniraju na visokoj razini, što i ne čudi jer okosnicu benda čine Jura Ferina i Pavle Miholjević, dokazani majstori spomenutih zanata. Sve navedeno, album »Još« stavlja u sam vrh ovogodišnje glazbene produkcije u Hrvatskoj. U ovome se slaže i dobar dio tamošnjih kritičara. Provjerite jesu li u pravu...

D. B. P.

FILM: »Ljudožder vegetarijanac«

»Ljudožder vegetarijanac« najnoviji je film hrvatskog redatelja Branka Schmidta. Najavljen u medijima kao »medicinski horor«, film je suvremena mračna priča o uspješnom, ali nemoralnom i korumpiranom ginekologu (Rene Bitorajac). U poslu je površan i brzoplet te čini čitav niz fatalnih grešaka koje završavaju smrću trudnice, kirurškim vađenjem zdravih organa i slično. Od gubitka ugleda i zatvora spašavaju ga podmitljivi patolozi i prijatelj, policajac Ilija, okorjeli diler droge. Riječ je o adaptaciji romana Ive Balenovića s kojim je Schmidt surađivao i na svom prethodnom filmu »Metastaze«. U filmu još igraju: Zrinka Cvitešić, Nataša Janjić, Leon Lučev, Mustafa Nadarević, Slaven Knezović, Darija Lorenci, Ksenija Pajić. Na ovogodišnjem filmskom festivalu u Puli osvojio je pet »Zlatnih arena«, među ostalim za režiju i za najbolju glavnu mušku ulogu, a bio je uvršten i u službenu konkurenciju uglednog Međunarodnog filmskog festivala u Moskvi. »Ljudožder vegetarijanac« predstavljat će Hrvatsku u utrci za najboljeg stranog Oscara.

(filmski.net)

KNJIGA: »Princ od Walesa«

Posljednji je to dio trilogije suvremenog velškog pisca Johna Williamsa o Cardiffu. Knjigu možete čitati bez da ste pročitali prethodna dva dijela, jer se ne oslanja toliko na njih. Samo se vezuje za isto mjesto, ali govori o različitom vremenu. Knjiga se bavi zastrašujućom sudbinom svodnice Bobby Ranger. Ona je crnkinja i lezbijka, koja pokušava srediti svoj život i izliječiti sebe od Elektrinog kompleksa, koji se javio kada je pronašla svog oca koji ju je napustio još prije rođenja.

Cijela knjiga je uzbudljiva, dramatična i nabijena emocijama. Govori o onim dijelovima grada i života na koje obični ljudi sa sređenim životima ne obraćaju pažnju ili se prave da taj buran podzemni svijet ne postoji ili da nikada nije ni postojao.

I. R.

HosanaFest 2012. u Subotici

